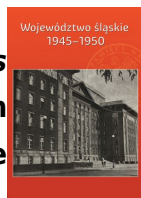

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/publikacje/ksiazki-katowice/30663,Wojewodztwo-slaskie-19451950-Zarys-dziejow-politycznych.html>
2021-01-17, 22:59

Województwo śląskie 1945-1950. Zarys dziejów politycznych

Województwo śląskie 1945-1950. Zarys dziejów politycznych, red. Adam Dziurok i Ryszard Kaczmarek, wydanie drugie, Katowice 2014, 654 s.

Minęło siedem lat od ukazania się pierwszego wydania obszernego tomu „Województwo śląskie 1945-1950. Zarys dziejów politycznych”. Nakład książki wyczerpał się błyskawicznie, a sprawy śląskie cieszą się nadal dużym zainteresowaniem, zwłaszcza w kontekście dyskusji o pierwszych latach rządów komunistycznych. Był to okres skomplikowanych procesów historycznych i gwałtownych zmian politycznych i społecznych. To nie tylko budowa struktur nowej władzy – obcej i narzuconej, eliminacja opozycji, walka z Kościołem, ale też cały bagaż negatywnych doświadczeń związanych z wkroczeniem Armii Czerwonej, rozliczeniami narodowościowymi czy ruchami migracyjnymi, które odmieniły oblicze regionu. W 2015 roku będziemy upamiętniać rocznicę tzw. tragedii górnośląskiej. W niniejszym tomie przyczyny i przebieg tego dramatu przedstawione są szczegółowo i w całym skomplikowanym splocie różnorodnych czynników wpływających na dzieje województwa śląskiego w pierwszych powojennych latach.

Fragment przedmowy do wydania drugiej książki

SPIS TREŚCI

Wstęp (Adam Dziurok, Ryszard Kaczmarek)

Przedmowa dowydania drugiego (Adam Dziurok, Ryszard Kaczmarek)

Część pierwsza: Skutki II wojny światowej

Województwo śląskie pod okupacją niemiecką (Ryszard Kaczmarek)

Struktura administracyjna prowincji górnośląskiej

Konsekwencje niemieckiej polityki narodowościowej

Nazyfikacja Górnego Śląska

Niemieckie przygotowania do obrony i ewakuacja prowincji górnośląskiej w 1945 roku

Działania wojenne na Górnym Śląsku w 1945 roku (Bartłomiej Warzecha)

Działania wojenne w pasie na wschód od Opola (17-24 stycznia 1945 roku)

Walki o przyczółki na Odrze między Opolem a Brzegiem (22 stycznia - 15 lutego 1945 roku)

Działania wojenne w rejonie okręgu przemysłowego (19–28 stycznia 1945 roku)

Działania wojenne w lutym 1945 roku na Górnym Śląsku

Końcowy etap walk na Górnym Śląsku (marzec–maj 1945 roku)

Skutki wkroczenia Armii Czerwonej i działalności NKWD w 1945 roku (Zygmunt Woźniczka)

Część druga: Polska administracja w województwie śląskim

Powstanie polskiej administracji na terenach wyzwolonych (Maciej Fic)

Podział administracyjny

„Województwo śląsko-dąbrowskie” czy województwo śląskie (Maciej Fic)

Nowy podział administracyjny (Maciej Fic)

Spór o granicę polsko-czechosłowacką (Krzysztof Nowak)

Administracja województwa śląskiego (Maciej Fic)

Administracja wojewódzka

Władze powiatowe, miejskie i gminne

Władze samorządowe

Część trzecia: Obóz władzy

„Obóz rządowy”

PPR i partie koncesjonowane (Kazimierz Miroszewski)

Organizacje polityczne ludności żydowskiej (Aleksandra Namysło)

Referendum i wybory do Sejmu Ustawodawczego (Kazimierz Miroszewski)

Obóz władzy po wyborach do Sejmu Ustawodawczego (Kazimierz Miroszewski)

Obóz władzy na Śląsku Opolskim (Bernard Linek)

Aparat bezpieczeństwa – struktury i działalność (Zygmunt Woźniczka)

Prokuratura i sądownictwo

Prokuratura powszechna i specjalna (Kazimierz Miroszewski)

Sądownictwo powszechne i specjalne (Kazimierz Miroszewski)

Wojskowy wymiar sprawiedliwości (Tomasz Kurpierz)

Komisja Specjalna do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem Gospodarczym (Kazimierz Miroszewski)

System obozowy (Kazimierz Miroszewski)

Obozy radzieckie

Obozy UBP

Obozy pracy przymusowej

Część czwarta: Opozycja polityczna i podziemie

Legalna opozycjapolityczna

Spółeczeństwo wobec nowej władzy (Zygmunt Woźniczka)

Polskie Stronnictwo Ludowe (Kazimierz Miroszewski)

Stronnictwo Pracy (Aleksandra Namysło)

Nurt socjalistyczny (Zygmunt Woźniczka)

Organizacje podziemnej konspiracji

Podziemie poakowskie (Adam Dziuba)

Organizacje poakowskie w okresie styczeń—wrzesień 1945 roku

Organizacja „Nie”

Okręg Śląski Delegatury Sił Zbrojnych

Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość”

Okręg Śląski Konspiracyjnego Wojska Polskiego „Klimczok”

Lokalne organizacje i grupy poakowskie w 1946—1947 roku

Podziemie poakowskie w latach 1947—1950

Podziemie narodowe

Stronnictwo Narodowe (Zygmunt Woźniczka)

Narodowe Zjednoczenie Wojskowe (Dariusz Węgrzyn)

Konspiracja NSZ —od Narodowych do Śląskich Sił Zbrojnych (Dariusz Węgrzyn)

Część piąta: Kościoły i związki wyznaniowe w nowej rzeczywistości

Kościół katolicki

Diecezja katowicka (Jerzy Myszor)

Administracja Apostolska Śląska Opolskiego (Wanda Musialik)

Część diecezji częstochowskiej w granicach województwa śląskiego (Mariusz Trąba)

Kościół ewangelicki na Górnym Śląsku (Henryk Czembor)

Żydowskie zrzeszenia religijne (Aleksandra Namysło)

Mniejszości wyznaniowe (Jerzy Myszor)

Część szósta: Narodowa identyfikacja

Problemy narodowościowe w województwie śląskim i sposoby ich rozwiązania

(Adam Dziurok)

Rehabilitacja

Wysiedlenia

Przymusowe zatrudnienie Niemców i volksdeutschów

Obozy

Rozliczenia ze „zbrodniarzami faszystowsko-hitlerowskimi”

„Odniemczanie” i repolonizacja

„Repatrianci”, przesiedleńcy i reemigranci

Stosunki między Górnoszlązakami a ludnością napływową

Weryfikacja narodowościowa i akcja osadnicza na Śląsku Opolskim (Bernard Linek)

Polityka narodowościowa w latach 1945—1946

Wysiedlenia poczdamskie a akcja łączenia rodzin „Walka z nawrotem niemczyzny”
1946—1948

Konsekwencje dla sytuacji narodowościowej zwrotu politycznego lat 1948—1949

Podziemieniemieckie (Aleksandra Żłobińska)

Problemy narodowościowe na Śląsku Cieszyńskim (Krzysztof Nowak, Alicja
Pylypenko-Czepczor)

Zakończenie (Adam Dziurok, Ryszard Kaczmarek)

Wykaz wykorzystanych źródeł i literatury

Indeks nazwisk (Paweł Stachura)

Indeks miejscowości (Paweł Stachura)

Zusammenfassung

Summary

Wykaz skrótów (Anna Kubica)

Gdzie kupić publikacje:

[Punkt sprzedaży](#)